

Vlastivědná literatura ke Slezsku

AUGUSTINKOVÁ, Lucie – KOUŘILOVÁ, Danuška: *Zámek v Bolaticích / Hospodářský dvůr a rezidence*. Bolatice: Obecní úřad, 2020, 151 s.

Dvojice autorek, které již v minulých letech publikovaly knihy o zámcích ve Velkých Hošticích a v Kravařích, soustředila nyní svou pozornost na zámek v Bolaticích a jeho ekonomické zázemí. V publikaci nalezneme nejen informace o historii zámku, který patřil do majetku Velehradského kláštera řádu cisterciáků, ale také o dějinách lokality v širším historickém kontextu.

HALÁTEK, Dalibor: *Konkatedrála Nanebevzetí Panny Marie v Opavě*. Opava: ZA OPAVU, z.s., 2020, 63 s.

Během posledních dvou let prošla konkatedrála Nanebevzetí Panny Marie v Opavě rozsáhlou rekonstrukcí. Jak vypadala stavba v minulosti, jakými prošla stavebními změnami, jak konkatedrálu poznávaly požáry a mnoho dalších zajímavostí z historie kostela přináší tato drobná brožovaná publikace.

JEŽ, Radim – LIPOVSKÍ, Radek – PINDUR, David a kol.: *Těšínské Slezsko a jeho proměny v době modernizace. Kritický katalog výstavy*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2020, 195 s.

Doprovodná publikace ke stejnojmenné výstavě konané ve výstavní síni Muzea Těšínska v Karviné. Hlavním záměrem výstavy bylo prostřednictvím hmotných i písemných dokladů představit veřejnosti zásadní tendence a proměny historického území Těšínského Slezska v období modernizace v letech 1750–1950.

JÍCHA, Jiří: *Obrana národa na Těšínsku*. Praha: Vydavatelství Powerprint, 2020, 146 s.

Osudy občanů z Těšínského Slezska, kteří se během nacistické okupace zapojili do činnosti odbojové skupiny Obrana národa.

KNAPÍKOVÁ, Jaromíra: *Emilie Maria Gudrichová (1888–1970). Průkopnice českého mateřského školství ve Slezsku a básnířka*. Hradec nad Moravicí: Matice slezská, pobočný spolek v Hradci nad Moravicí, 2021, 64 s.

Dcera zakladatele českého hasičstva ve Slezsku Rudolfa Gudricha, učitelka v českých mateřských školách ve Slezsku, básnířka veršující „ponašemu“, zakladatelka a činovnice českých spolků, osobitá žena – všechny tyto charakteristiky náleží raduňské rodačce Emilii Gudrichové. Její život a aktivity mapuje publikace, obohacená o množství dobových fotografií a dalších dokumentačních materiálů.

KNAPÍKOVÁ, Jaromíra – DURCZAK, Ondřej – SIOSTRZONEK, Jiří: *Pozor, vyletí ptáček! Nejstarší fotografické ateliéry v Opavě 1860–1948*. Frýdek-Místek: Lukáš Horký – Surbanz, 2020, 271 s.

Díky velkorysosti sběratelů vizitek a kabinetek a také díky vstřícnosti paměťových institucí nezůstaly poklady starých opavských ateliérů ukryty ve skříních a depozitářích vlastníků. Nová publikace sehraného tvůrčího týmu autorů tak umožní místním patriotům sdílet krásu historických portrétů i jiných fotografických žánrů. Tentokrát je jejich práce zamě-

řena na fotografické vizitky a kabinetky zhotovené v opavských ateliérech od 60. let 19. století až do roku 1948, kdy byla tato živnost v Československu zestátněna.

KOUDELOVÁ, Jana – NITRA, Tomáš – ROSOVÁ, Romana: *Dřevěné stavitelství v regionu Slezská brána*. Paskov: Region Slezská brána, 2020, 147 s.

Hlavním cílem publikace je nejen souhrnně představit doposud zachované objekty dřevěného stavitelství v obcích severní části regionu Slezská brána, ale také poukázat na jejich mnohdy nedocenený kulturněhistorický význam a stále opodstatněné postavení v urbanistické struktuře zkoumaných sídel. Sepsání knihy předcházelo studium archivních pramenů a odborné literatury, nezbytné bylo provedení terénního průzkumu za účelem identifikace zachovaných sakrálních a profánních dřevěných objektů. U všech objektů byla pořízena základní dokumentace, u vybraných staveb proběhlo jejich orientační zaměření a rovněž uskutečnění dendrochronologického rozboru dřevěných konstrukcí.

LARISCH, Jan: *Budovatelé Katolické akce v olomoucké arcidiecézi v 1. polovině 20. století: Bedřich Vašek a Josef Kraft*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, s. r. o., 2020, 112 s.

Katolická akce byla náboženskou aktivitou katolické církve 1. poloviny 20. století iniciovanou papeži, jejímž záměrem byla aktivizace laiků pro práci na pokřesťanství současného světa. Autor představuje tento fenomén v olomoucké arcidiecézi prostřednictvím životních příběhů

hů dvou jeho protagonistů různých národností, českého kněze Msgre ThDr. Bedřicha Vaška (1882–1959) a německého duchovního Msgre ThDr. et PhDr. Josefa Krafta (1877–1946).

MORAVEC, Zbyněk – BERTHA, Roman – ŠLANCAROVÁ, Věra: *Mincovní depot z Ostravy-Hulvák. Předměty ze sbírek Ostravského muzea*. Ostrava: Ostravské muzeum, 2020, 82 s.

Práce si klade za cíl podrobně popsat hulvácký stříbrný poklad, objev učiněný v roce 2018 v lesoparku Benátky v Ostravě-Hulvákách. Jedná se o první nález na Ostravsku, který byl zkoumán archeologickými metodami s přesným geodetickým zaměřením.

NEMINÁŘ, Jiří (ed.): *Hlučínsko 1920–2020. Sborník příspěvků z konference ke 100. výročí vzniku Hlučínska*. Hlučín: Muzeum Hlučínska, 2020, 167 s.

Sborník příspěvků z velmi zdařilé mezinárodní konference konané 4. února 2020 v Hlučíně přináší nejnovější informace a pohledy na pohnutou historii Hlučínska.

NEMINÁŘ, Jiří (ed.): *Hlučínsko na pohlednicích*. Hlučín: Sdružení obcí Hlučínska ve spolupráci s Muzeem Hlučínska, 2020, 350 s.

Publikace prostřednictvím reprodukcí historických pohlednic vybízí a inspiruje své čtenáře k procházkám historií měst, vesnic, periferií i zákoutí Hlučínska v období přelomu 19. a 20. století. Autoři čerpali především z kvalitních sbírek opavského sběratele Rudolfa Dybowicze a hlučínského filokartisty Waltra Kozuba.

PIĘTAK, Stanislav – PINDUR, David – SPRATEK, Daniel: *Dějiny evangeliků na Těšínsku od reformace do tolerance*. Český Těšín: Slezská církev evangelická a. v., 2020, 402 s.

Kolektivní publikace, která zachycuje dobu rozvoje, potlačení i opětovného pozvolného vzestupu evangelické církve na Těšínsku. Popisuje její správu, důležité dokumenty a seznamuje s osobnostmi, které svými díly i životním příkladem povzbuzovaly další evangeliky ve víře a přispěly ke kulturnímu bohatství střední Evropy i dalších oblastí a pozdějších období.

PINDUR, David a kol.: *Prašivá*. Český Těšín: Muzeum Těšínska, 2020, 83 s.

Jedná se o druhé, přepracované, rozšířené a doplněné vydání publikace Prašivá (1. vydání 2011). Kniha pojednává o dávné i nedávné minulosti tohoto populárního beskydského vrcholu, každoročního cíle tisíců turistů, poutníků a obdivovatelů krás Moravskoslezských Beskyd. Důvodem druhého vydání bylo 380. výročí existence poutního kos-

tela sv. Antonína Paduánského (1640) a 100. výročí postavení a otevření turistické chaty na Prašivé (1921).

ŠVABENICKÝ, František: *50 let pivovaru Radegast v Nošovicích*. Plzeň: Plzeňský Prazdroj, a.s., 2020, 201 s.

Kořeny piva Radegast a nošovického pivovaru jsou s místním regionem hluboce propojeny. Publikace, kterou si nošovický pivovar nadělil k 50. výročí uvaření první várky piva, přináší mnoho příběhů a zajímavostí z dávné i nedávné historie a mapuje tak pět desítek let piva Radegast na trhu.

WINKLER, Roman – WINKLER, Robert – MIKOLAJSKÁ, Hana – STRAUB, Pavel – WINKLER, Jiří: *Dobrovolný hasičský sbor Velké Hoštice 1900–2020*. Velké Hoštice: DHS, 2020, 174 s.

Publikace byla vydána u příležitosti oslav 120 let od založení Dobrovolného hasičského sboru Velké Hoštice. Je věnována bývalým i současným členům sboru jako pocta jejich nezištné práci.

Publikace k městům a obcím

JEŽ, Radim – PINDUR, David – PINDUROVÁ, Pavla a kol.: *Řepiště – historie slezské obce*. Řepiště: Obec Řepiště, 2020, 559 s.

Obsáhle, ucelená monografie mapující historii slezské obce Řepiště (ležící na pravém břehu Ostravice v okrese Frýdek-Místek) od jejího počátku až po současné dění.

KOLÁŘ, Ondřej a kol.: *Skřipov 750 let. Historie obce 1271–2021*. Skřipov: Obec Skřipov, 2021, 276 s.

Staletí historie slezské obce ležící v kopcích na půli cesty mezi Opavou a Bílovcem pregnančně zmapovala čtveřice historiků a archivářů. Jejich výklad doplňují přehledy o dějinách školy, lesů, místních spolků, osobnostech i investičních akcích a také bohatý soubor příloh včetně mnoha historických i současných fotografií.

LANGER, Jan: *Opava city*. Opava: Statutární město, 2020, 157 s.

Fotografická publikace, jejímž cílem je zachytit soudobou atmosféru města Opavy, její historickou i moderní architekturu či umělecká díla v prostoru.

STRAKOŠ, Martin – HORÁZNÝ, Josef – ŠTĚRBA, Martin: *Ostrava industriální a moderní. Velký průvodce po architektuře 1845–1949*. Praha: Nakladatelství Paseka, 2020, 237 s.

Průvodce po architektuře města Ostravy v období let 1845–1949 nabídne čtenářům pohled na proměnu bohatnoucí metropole, nebývalý rozmach industriální architektury, vliv Vítkovických železáren na podobu města či upevňující se postavení Ostravy jako správního střediska kraje. Průvodce představí Ostravu a prostřednictvím současných fotografií na 150 ostravských staveb, které jsou pro moravskoslezskou metropoli významné.

Sborníky, ročenky, výroční zprávy

Hlučínsko. Vlastivědný časopis Muzea Hlučínska, roč. 11, 2021, č. 1.

Nové číslo vlastivědného časopisu Muzea Hlučínska přináší řadu zajímavých příspěvků, například: Kravaře a páni z Kravař / Hlučínské cechy / Zaniklý hrad Landek / Příslušnost obcí na Hlučínsku ke krnovskému a opavskému knížectví. V příloze nalezneme tematickou bibliografii ročníků 1–10.